

**Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” sanāksme  
un UNESCO globālā monitoringa ziņojuma  
“Izglītība visiem 2000-2015: sasniegumi un izaicinājumi”  
atklāšana**

Sanāksmes laiks: 2015. gada 8.maijs

Sanāksme notiek: Latvijas Pašvaldību savienība, Mazā pils iela 1, Rīga

Sanāksme sākas: 14:00

PROTOKOLS Nr.13

Sanāksmi vada:

**Māriete Seile** Izglītības un zinātnes ministre, Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja

Sanāksmē piedalās:

<b>Konsultatīvās padomes dalībnieki vai deleģētie pārstāvji</b>	
<b>Vārds, Uzvārds</b>	<b>Institūcija</b>
<b>Agnese Berga</b>	Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes pārstāve
<b>Guntars Catlaks</b>	Valsts izglītības satura centra vadītājs
<b>Ardis Dambis</b>	Sabiedrības integrācijas fonda Projektu nodaļas programmu koordinators
<b>Dženija Dzirkale-Maļavkina</b>	Latvijas Nacionālās bibliotēkas Mācību centra vadītāja
<b>Veronika Jurča</b>	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Reģionālās politikas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākā eksperte
<b>Lāsma Miezīte</b>	Biedrības “Latvijas Jaunatnes padome” valdes locekle
<b>Linda Moše-Možus</b>	Valsts administrācijas skolas mācību attīstības vadītāja
<b>Ludis Neiders</b>	Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības strukturpolitikas departamenta Ekonomiskās politikas koordinācijas nodaļas vadītājs
<b>Edgars Paulovičs</b>	Zemgales plānošanas reģiona projektu vadītājs
<b>Ilga Salīte</b>	Daugavpils Universitātes Ilgtspējīgas izglītības institūta profesore
<b>Ilze Trapenciere</b>	Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības eksperte

Iveta Vērse	Biedrības "Izglītības attīstības centrs" direktore
Gundega Zemtore	Biedrības „Vecāki par izglītību” pārstāve
<b>Eksperti, sanāksmes organizatori, novērotāji</b>	
<b>Vārds, Uzvārds</b>	<b>Institūcija</b>
Ilze Dalbiņa	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas izglītības sektora vadītāja
Čārlzs Hopkinss ( <i>Charles Hopkins</i> )	UNESCO katedras vadītājs izglītības ilgtspējīgai attīstībai jautājumos, Jorkas Universitātes (Kanāda) profesors
Baiba Moļņika	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāra p.i.
Liesma Ose	Izglītības un zinātnes ministres ārštata padomniece sabiedrības integrācijas jautājumos, UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes viceprezidente
Sarmīte Pulste	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas zinātnes sektora vadītāja
Agnese Smiltiņa	SIA "Skrivanek Baltic" tulce
Anastasija Tetarenko	LETA nacionālā informācijas aģentūras pārstāve
Rūta Ziemule	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārstāve

### Darba kārtība:

#### 1. Ievadvārdi:

- Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministres, konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" priekšsēdētājas Mārītes Seiles uzruna;
- ANO ģenerālsēkretāra Bana Kimuna video uzruna.

#### 2. Ieskats globālā monitoringa ziņojumā "Izglītība visiem 2000-2015: sasniegumi un izaicinājumi"

- Baiba Moļņika, UNESCO LNK Ģenerālsēkretāra p.i.

#### 3. Ievirze diskusijā – Atslēgas nākotnes izglītībai:

- "Aktuālie izglītības jautājumi šodien un pēc 2015. gada", Čārlzs Hopkinss (Charles Hopkins), Jorkas Universitātes (Kanāda) profesors un UNESCO katedras vadītājs izglītības ilgtspējīgai attīstībai jautājumos;
- "Globālā rīcības plāna "Izglītība visiem" noslēgums un nākotnes izglītības dienaskārtība", Baiba Moļņika, UNESCO LNK Ģenerālsēkretāra p.i.

#### 4. Diskusija

#### 5. Kopsavilkums un noslēgums

## 1.

Konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" sanāksmi atklāj izglītības un zinātnes ministre un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas viceprezidente **Mārīte Seile**, uzsverot šīs dienas nozīmi vēsturiskā kontekstā: 8.maijs – Otrā pasaules kara upuru piemiņas diena – ir ļoti zīmīgs laiks, lai novērtētu to, kas ir miers un brīvība un kā esam mācējuši to izmantot. Izglītībā slēpjas atbildes uz daudziem globālajiem izaicinājumiem, tieši tāpēc tā tik cieši ir saistāma ar attīstību. Ministre akcentē, ka šīs dienas sanāksmes galvenais uzdevums būs, iepazīstoties ar globālā izglītības pārskata ziņojuma secinājumiem, izvērtēt, kādiem būtu jābūt stratēģiskajiem mērķiem izglītībā nākotnē un vienoties par Latvijas pozīciju, gatavojoties globālā rīcības plāna „Izglītība visiem” noslēguma konferencei Korejā. Uzrunas noslēgumā ministre vēl visiem veiksmi šīs dienas darbā, informē, ka sanāksmi var vērot arī tiešsaistē, un izsaka īpaši pateicību Latvijas Pašvaldības savienībai par viesmīlību un atsaucību.

Sanāksmes turpinājumā klātesošos video uzrunā sveic ANO ģenerālsekretārs **Bans Kimuns**, atzīstot, ka tikai trešdaļa pasaules valstu ir sasniegušas "Izglītība visiem" mērķus un puse valstu nodrošina obligāto vispārējo pamatizglītību. Neskatoties uz to, progress ir vērā ņemams: kopš globālās kustības "Izglītība visiem" uzsākšanas pamatskolas apmeklē par 50 miljoniem vairāk bērnu, bet no izglītības sistēmas izkritušo bērnu un pieaugušo skaits samazinājies uz pusi. Bans Kimuns uzsver, ka progress ir iespējams tikai tad, kad efektīva izglītības politika tiek apvienota ar atbilstošiem resursiem un gribasspēku, kas īpaši jāņem vērā, veidojot ilgtspējīgas attīstības plānu pēc 2015. gada. Runas noslēgumā Bans Kimuns pauž atziņu, ka "tad, kad strādājam visi kopā un ieguldām nākotnē, jaunu cilvēku iespējām nav robežu", tādēļ jāizmanto izglītības spēks, lai būvētu labāku nākotni visiem.

## 2.

Sanāksmes vadītāja Mārīte Seile aicina UNESCO LNK Ģenerālsekretāra p.i. **Baibu Moļņiku** sniegt ieskatu globālajā izglītības ziņojumā "Izglītība visiem 2000-2015: sasniegumi un izaicinājumi". Baiba Moļņika informē, ka globālo izglītības pārskatu UNESCO ietvaros katru gadu sagatavo neatkarīga ekspertu komisija. Saskaņā ar ziņojuma datiem Latvija ir vienmēr bijusi viena no 50 attīstītākajām pasaules valstīm izglītības jomā (pēc 2015.gada monitoringa datiem – 30.vietā), un liela daļa no Dakāras mērķiem ir jau izpildīti. Baiba Moļņika uzsver, ka šobrīd ir pārmaiņu laiks pasaules izglītības politikas veidošanā, ko iezīmē ANO dekādes "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" noslēgums 2015.gadā un Globālās rīcības programmas izstrāde, kā arī diskusijas par globālās kustības "Izglītība visiem" nākotni un *Post 2015* dienaskārtības veidošana. Šobrīd kā nākotnes izglītības mērķis izvirzīts "nodrošināt vienlīdzīgu un iekļaujošu kvalitatīvu izglītību un mūžmācīšanos līdz 2030.gadam."

Baiba Moļņika atgādina sešus "Izglītība visiem" mērķus un prezentācijas turpinājumā stāsta par globālo progresu to sasniegšanā (prezentācija – 1.pielikumā). Eksperte secina, ka, lai gan globālā līmenī sasniegts ir daudz, tostarp par 84 miljoniem mazinājies no izglītības sistēmas izkritušo bērnu un pieaugušo skaits un par divām trešdaļām audzis bērnu skaits, kas iesaistīti pirmsskolas izglītībā, tomēr kopumā situācija pasaulē joprojām uzskatāma par nestabilu, jo ir sasniegta tikai trešdaļa no visiem izmērāmajiem „Izglītība visiem mērķiem”: tikai mazliet vairāk nekā pusē pasaules valstu pieejama universāla obligātā pamatizglītība, 121 miljons bērnu un pieaugušo bija ārpus izglītības sistēmas (2012. gadā), arī dzimumu līdztiesība ir tāls mērķis daudzās pasaules valstīs. Prezentācijas noslēgumā Baiba Moļņika iepazīstina klātesošos ar UNESCO ekspertu rekomendācijām. Starp tām

akcentēta nepieciešamība nodrošināt universālu pirmsskolas izglītību vismaz vienu gadu un universālu bezmaksas pamatzglītību. UNESCO eksperti iesaka visām valstīm ratificēt un ieviest starptautiskas konvencijas, kas nosaka minimālo vecumu, kad var iesaistīties darba tirgū. Tiek uzsvērts, ka lasītprasmes veicināšanai jābūt saistītai ar valsts attīstības un kopienas attīstības dokumentiem un stratēģijām, savukārt attiecībā uz dzimumu līdztiesību – tā jāstiprina skolotāju izglītībā un nodrošinot drošu skolas vidi. Visos formālās un neformālās izglītības līmeņos jāuzsver prasmju nozīme, un valdībām jāpaplašina pieaugušo izglītības un apmācības iespējas. UNESCO dalībvalstis aicinātas veikt regulāru izglītības sistēmas un mācīšanās rezultātu monitoringu. Baiba Moļņika noslēdz prezentāciju ar atziņu, ka izglītība ir atslēga *Post 2015* mērķu īstenošanai: no dzimumu līdztiesības un veselas ģimenes līdz ilgtspējīgam patēriņam un mierpilnai sabiedrībai.

### 3.

Lai turpinātu sarunu par nākotnes izglītības modelēšanu un tās saistību ar attīstību, izglītības un zinātnes ministre aicina prof. **Čārlzu Hopkinsu** – vienu no pasaulē atzītākajiem izglītības ilgtspējīgai attīstībai ekspertiem, ANO konsultantiem – uzstāties ar ziņojumu par globālajiem izglītības izaicinājumiem šodien un pēc 2015.gada.

Čārlzs Hopkins izsaka pateicību par iespēju piedalīties sanāsmē un iezīmē galvenās savas uzstāšanās tēmas: globālās kustības “Izglītība visiem” un izglītības ilgtspējīgai attīstībai sasaiste (abas ir izstrādātas 20. gadsimta 80. gadu beigās); izglītības mērķu un vērtību nozīmīgums; dažādas vajadzības un iespējas izglītības sistēmā; kvalitatīva izglītība un izglītība ilgtspējīgai attīstībai (prezentācija – 2.pielikumā). Profesors papildina Baibas Moļņikas teikto un uzsver, ka 2015. gads ir svarīgs, jo ir noslēgusies Tūkstošgades attīstības mērķu programma un “Izglītība visiem” programma, kā arī dekāde “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” – drīzumā arī būs konference par to, kā padarīt tehnisko un profesionālo izglītību videi draudzīgāku. Viņš uzsver, ka sabiedrība mainās – pasaules iedzīvotāju skaits aug, bet jāiztiek ar esošajiem resursiem, tāpēc vajag pārskatīt izglītības sistēmas. Nozīmīgs ir jautājums, kāpēc izglītība ir nepieciešama? Piemēram, lai nodrošinātu mieru vai padarītu sabiedrību atbildīgāku. Kad nonākam pie izglītības visiem, jautājums ir – kāda izglītība visiem? Vai tā ir rakstpratība un lasītprasme vai matemātikas prasme? Vai izglītības kvalitāte mērāma pēc skolēnu skaita? Hopkins pauž viedokli, ka zināšanām jābūt tādām, kas nodrošina ilgtspējīgas attīstības un nevardarbības kultūras veicināšanu. “Kas ir izglītība ilgtspējīgai attīstībai? Daudzus šis jēdziens mulsina. Daži domā, ka tā ir izglītība par vidi vai mieru, bet patiesībā tās sākotnējā ideja radās 1992. gadā Zemes samita ietvaros, un izglītība ilgtspējīgai attīstībai bija viens no līdzekļiem, kā panākt pārējo mērķu sasniegšanu. Mēs bijām 10 cilvēki, kas strādāja pie izglītības ilgtspējīgai attīstībai programmas. Tas, ko mēs ar to domājām – kā mums izmantot pasaules izglītības un apmācības sistēmas, lai virzītos no attīstības uz ilgtspējīgu attīstību,” stāsta profesors Čārlzs Hopkins. Viņš akcentē, ka šim globālās izglītības modelim tika izvirzītas četras darbības jomas. Pirmā no tām – pieeja kvalitatīvai izglītībai, jo bez izglītotas sabiedrības nav iespējama attīstība. Šis koncepts ir līdzīgs “Izglītība visiem” mērķiem, bet atšķirība ir tā, ka izglītība ilgtspējīgai attīstībai attiecas arī uz pārējo pasaules daļu, ne tikai attīstības valstīm. Otrais pīlārs ir esošās izglītības pārorientēšana, jo valstis ar augstāko izglītības līmeni rīkojas videi vismazāk draudzīgā un piemērotā veidā. Trešais – sabiedrības informētības un izpratnes veicināšana par izglītību ilgtspējīgai attīstībai, jo tikai tad tiek pieņemti izsvērti lēmumi vēlēšanās. Ceturtais – apmācība, kas veido redzējumu par izglītību ilgtspējīgai attīstībai. Profesors atzīst, ka izglītības ministrei un valstij kopumā ir liela atbildība un ir jāizpilda daudzi mērķi, piemēram, jāpalielina IKP, jāpilda pienākumi pret Eiropas Savienību, UNESCO utt. Tajā pašā laikā jānodrošina vecāku redzējums par kvalitatīvu

izglītību, jāpaaugstina skolotāju kompetences, jāsaglabā dzīva kultūra, jānodrošina sagatavotība darba tirgum.

Profesors Čārlzs Hopkins informē, ka pirms četriem gadiem tika uzsākts pilotprojekts 18 valstīs, tostarp Latvijā, kurā tika pētīts, kā veicies ar izglītības ilgtspējīgai attīstībai ieviešanu. Eksperti analizēja situāciju skolās, jautājot, kā izglītība ilgtspējīgai attīstībai spēj uzlabot un mainīt izglītības mērķus un rezultātus, kā izglītība ilgtspējīgai attīstībai var palīdzēt stiprināt saikni starp skolām un citām iesaistītajām pusēm un kā tā var veicināt inovācijas mācīšanās un mācīšanas procesos. Lai gan oficiālie pētījuma rezultāti būs pieejami pēc mēneša, Čārlzs Hopkins informē klātesošos, ka Ķīnas, Nīderlandes, Vācijas, Lielbritānijas skolotāji un eksperti atzinuši, ka izglītība ilgtspējīgai attīstībai uzlabojusi kritiskās domāšanas prasmes, ir radusies padziļināta izpratne par mācību priekšmetiem, kā arī uzlabojušās pētīšanas prasmes. Latvijā norādīts, ka, pateicoties izglītībai ilgtspējīgai attīstībai, ir uzlabojusies apmācāmo sagatavotība darba tirgum. Atzīts, ka izglītība ilgtspējīgai attīstībai veicina garīgo vērtību attīstību, kas palīdz veidot labāku attieksmi pret pasauli un kultūras mantojumu (plašāk – 2.prezentācijā). Noslēgumā profesors Čārlzs Hopkins atzinīgi komentē Latvijas Globālā rīcības plāna “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” apņemšanos (*GAP Commitment*) un uzteic izvēlēto integrētu pieeju, kurā izglītība ilgtspējīgai attīstībai ir apvienota ar mūžizglītību.

Sanāksmes vadītāja **Mārīte Seile** pateicas profesoram par prezentāciju un uzdod jautājumu par izglītības kvalitātes definēšanu: vai šādai definīcijai ir jābūt globālai, valsts līmenī, vai varbūt to jādefinē katrai skolai atsevišķi? Atbildot uz ministres jautājumu, **Čārlzs Hopkins** atzīst, ka nav vienas definīcijas izglītības kvalitātei. Dažreiz mēra skolnieku skaitu, bet vai viņi vienmēr tiešām mācās? Dažreiz tā ir fiziska kvalitāte – tehnoloģijas, grāmatas bibliotēkā utt. Dažreiz mēra, kā skolniekiem iet starptautiskos testos. Zināšanas matemātikā, valodās un zinātnē nav mērķis, tie ir instrumenti, kā panākt izglītību. Tās ir ļoti svarīgas, bet tas nav izglītības mērķis. Līdz ko sapratīsim, kas ir mērķis, sapratīsim to, kas ir kvalitatīva izglītība un kā varam to izmērīt valsts līmenī. Runājot par kvalitatīvu izglītību, profesors akcentē, ka skolēni jā māca domāt citādāk. Jāmāca saskarties ar reālo situāciju un jāapskata pasaule no dažādiem skatu punktiem. Komandas darbs, komunikācija un savstarpējās attiecības – tas nekādā veidā netiek vērtēts, bet tas uzlabo gan garīgo, gan fizisko labklājību.

Sanāksmes turpinājumā Mārīte Seile dod vārdu **Baibai Moļņikai**, lai, gatavojoties UNESCO Pasaules izglītības forumam, kas noslēgs globālā rīcības plāna „Izglītība visiem” īstenošanu un izvirzīs stratēģiskos mērķus izglītībai līdz 2030.gadam, izvērtētu Latvijas pozīciju un kā izvirzītie globālie mērķi sakrīt ar Latvijas izglītības attīstības dokumentos paustajām pamatnostādnēm.

Baiba Moļņika informē, ka Pasaules izglītības forums norisināsies no 19. līdz 22. maijam Inšeonā, Korejas Republikā un tajā piedalīsies 1400 dalībnieki, tostarp 140 ministri, 7 valsts sekretāri, kā arī starptautiskie eksperti, skolotāji, uzņēmēji, NVO pārstāvji u.c. Šajā forumā tiks pieņemta deklarācija “Izglītība 2030: Ceļā uz iekļaujošu, taisnīgu un kvalitatīvu izglītību un mūžizglītību visiem”, kā arī tiks diskutēts par “Izglītība 2030” Rīcības ietvaru (*Framework for Action*). Prezentācijas turpinājumā Baiba Moļņika iepazīstina klātesošos ar izvirzītajiem globālajiem mērķiem un to sasaisti ar Latvijas Izglītības attīstības pamatnostādnēm 2014.-2021.gadam (skatīt 3.pielikumā).

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas eksperte **Veronika Jurča** uzdod precizējošu jautājumu par prezentācijā minēto minimālo gadu skaitu (12 gadi), kas būtu obligāti jāpavada izglītojoties. Baiba Moļņika precizē, ka 12 gadu periodā ieskaitīts arī agrīnais vecums, tātad pirmsskolas izglītība.

#### 4.

Sanāksmes vadītāja **Mārīte Seile** aicina klātesošos uzdot jautājumus un iesaistīties diskusijā par to, ko mēs kopīgi varētu darīt, lai īstenotu virsmērķi, kas noteikts izglītības attīstībai līdz 2030.gadam – sekmēt taisnīgu un iekļaujošu kvalitatīvu izglītību un mūžmācīšanos līdz 2030.gadam.

Diskusiju uzsāk prof. **Liesma Ose**, Izglītības un zinātnes ministres ārštata padomniece sabiedrības integrācijas jautājumos, UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes viceprezidente, jautājot “kā mēs izmērīsim, ka visiem bērniem izglītība ir gana pieejama un gana laba?”. “Strādājot ar imigrantu iekļaušanu un mazākumtautībām, saskaros ar datu trūkumu. Būtu svarīgi sakārtot tieši datu pieejamību,” uzsver eksperte. Viņa akcentē, ka augstākajā izglītībā vajadzētu mainīt finansiālo modeli, piešķirt stipendijas nevis pēc sasniegumiem, bet ņemot vērā arī sociālo situāciju. Noslēgumā Liesma Ose pauž viedokli, ka prasmes un kompetences un to nozīme sasaucas ar integrēto mācīšanos, un tas ir svarīgs jautājums. UNESCO starptautiskais izglītības pētījums runā par to, cik labi iet ar pamatkompetenču apguvi, bet mazāk par sasniegumiem tieši caurviju kompetencēs.

Diskusiju turpina **Iveta Vērse**, biedrības “Izglītības attīstības centrs” direktore, aicinot profesoru Čārlzu Hopkinsu komentēt Latvijas rezultātus pētījumā, kurā parādījās ciešā sasaiste starp izglītību un darba tirgu, un kā profesors to komentētu 2030. gada mērķu kontekstā? **Čārlzs Hopkins** uzsver, ka pētījumā minētais darba tirgus nav prioritāte, bet gan direktoru un skolotāju komentāri par to, kā izglītība ilgtspējīgai attīstībai varētu uzlabot izglītības kvalitāti. Ir skaidrs, ka ir nepieciešamas darba vietas un vietējās kopienas ir jāveido videi draudzīgākas.

Biedrības “Latvijas Jaunatnes padome” valdes locekle **Lāsma Miezīte** pauž bažas par neformālās izglītības izslēgšanu no izglītības likumdošanas un kā tas var ietekmēt nevalstisko organizāciju aktīvu darbošanos skolu vidē. Atbildot uz šo jautājumu, **Baiba Moļņika** stāsta, ka Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona izglītības konferencē Parīzē diskusijas par formālo un neformālo izglītību bija asas un ministriju attieksme bija dažāda, jo, ja valsts apņemas, ir jārealizē šīs apņemšanās arī finansiāli, vienlaicīgi uzņemoties atbildību. **Iveta Vērse** pauž viedokli, ka Latvijā nevalstiskajām organizācijām skolu durvis ir atvērtas, bet jautājums ir par kvalitāti. Ir svarīgi, lai izglītības ilgtspējīgai attīstībai mērķu sasniegšanā iesaista dažādas puses – skolas, kopienas. Ja ieguldām resursus tikai pedagogos un priekšmetos, tas nav ilgtspējīgi. Līdzko iesaistās kopienas un dažādie spēlētāji, tur ir ilgtspēja. **Mārīte Seile** pateicas par komentāriem un pozitīvo vērtējumu, kā arī cer turpināt sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām. Ministre informē, ka sadarbībā ar jauniešu organizācijām ir uzsākta diskusija par neformālās izglītības formalizēšanu. Ir jautājums, vai to nepieciešams darīt, vai nē. Atzīmē, ka sanāksmē piedalās Valsts izglītības satura centra vadītājs Guntars Catlaks, jo tieši šīs organizācijas pārziņā ir mācību satura izstrāde, un šis ir izšķirošs brīdis, kur būs jāsaskaras ar nepieciešamību piesaistīt pēc iespējas plašāku ekspertīzi, lai nodrošinātu skolotāju sagatavošanu.

**Veronika Jurča** aicina precizēt, vai sanāksmē jādefinē konsultatīvās padomes, vai valsts mērķi? Uz jautājumu atbild **Baiba Moļņika**, stāstot, ka prezentācijā iekļautie mērķi ir vairāku valstu izvirzīti un

nav viegli izmērāmi. Latvija kopā ar Japānu ļoti atbalstīja izglītību ilgtspējīgai attīstībai, jo Latvijā arī mums ir ļoti attīstīta gan šī tēma, gan globālais pilsoniskums.

Turpinājumā **Lāsma Miezīte** vērš uzmanību uz nepieciešamību nodrošināt bezmaksas augstāko izglītību arī Latvijā. Turklāt nereti jauniešiem, kas studē bez maksas, nav naudas dzīvošanai un ir paralēli jāstrādā. Lāsma Miezīte aicina arī veidot starptautiski vienotu izglītības sistēmu, lai varētu pēc izglītības ārzemēs papildināt zināšanas Latvijā. **Mārīte Seile** piekrīt, ka bezmaksas izglītība ir vērā ņemams apstāklis, bet jāņem vērā valsts budžeta iespējas. Ministre informē, ka būs Boloņas procesa sanāksme par to, kā, saglabājot mērķi, var savienot izglītības sistēmas, jo ne vienmēr valstis ir gatavas vienoties.

Biedrības “Vecāki par izglītību” pārstāve **Gundega Zemture** aicina atgriezties pie jautājuma par izglītības mērķi. “Kas ir katras valsts nozīmīgākais resurss? Bērni. Tāpēc tos nevajadzētu pazaudēt tulkojumā. Būtu svarīgi nepazaudēt katru bērnu un attīstīt katra spējas līdz maksimumam. Uz to vajadzētu orientēties visu laiku.”

**Edgars Paulovičs**, Zemgales plānošanas reģiona projektu vadītājs, aicina palūkoties uz lauku pusi. Domājot par Latvijas pozīciju, kāds šobrīd varētu būt UNESCO skatījums par citu spēlētāju lielāku iesaisti? Mēs zinām, ka Latvijā ir cilvēku skaitliskais kritums, bet lai šis darbs būtu sekmīgāks – kā varētu tikt atbalstītas vietējās pašvaldības un cilvēki, kas laukos atbild par izglītību? Atbildot uz jautājumu, **Baiba Moļņika** uzsver, ka līdzīgi kā globālajos mērķos izglītība jāieskaita kā izglītības ilgtspējīgai attīstībai resurss, nevis lieta, kas prasa resursus. Viņa stāsta par savu pieredzi, piedaloties Āzijas-Eiropas grupā, kas pētīja inovatīvas kompetences un uzņēmējdarbības prasmes: “Ir cieša sadarbība ar NVO, orientēšanās uz projekta darbību, jo katrs bērns ir liela vērtība, bet nav atrauts no tā, kas notiek sabiedrībā. Katrs bērns modelē dzīvi un var tikt iesaistīts apkārtējos procesos. Ir nozīme skolas lielākai iesaistei kopienas darbībā. Liela nozīme ir kultūras un pašapziņas veicināšanai, jo līdz ko katra kopiena spēs izcelt savas vērtības, tas nāks par labu pašvaldības izaugsmei.”

Turpinot diskusiju par globālo izglītības mērķu nozīmi, **Veronika Jurča** uzdod jautājumu UNESCO ekspertam Čārlzam Hopkinsam: “Vai mēs varēsim sasniegt ilgtspējīgu izglītību, ja bērni daudzās valstīs neiegūst izglītību vispār? Un ko katra valsts varētu darīt, lai varētu no militārās jomas novirzīt budžetu izglītībai?” **Čārlzs Hopkins** pateicas par interesanto jautājumu un atzīst, ka par to šobrīd notiek plašas diskusijas. Nacionālās drošības jautājums ir viena no prioritātēm, skatoties uz Maslova piramīdu – ēdiens, pajumte un drošība. Gan pilsētu, gan lauku attīstībā galvenā nozīme ir labklājībai. Profesors stāsta, ka Somijā viņš sadarbojas ar izpēti centru, kur cenšas saprast, kas ietilpst jēdzienā labklājība – dzīves jēga, attiecības ar cilvēkiem, garīga labklājība. “Es vaicāju skolu sistēmām, ko varam darīt, lai palielinātu labklājību. Izglītības nolūks ir nodrošināt labklājību visiem un uz visiem laikiem, lai tas nodrošinātu arī nākamās paaudzes. Ir jāizmanto resursi – neformāla un formāla izglītība sabiedrības informēšanai,” uzskata Čārlzs Hopkins.

**Gundega Zemture** papildina teikto par sabiedrības labklājību un ierosina pievērsties Singapūras progresu piemēram, kā arī akcentē, ka Slovēnijā visas skolas ir veselību veicinošas skolas, un tas sasaucas ar labklājības ideju. Ja bērns skolā jūtas labi, viņam ir labāki mācību sasniegumi un tur atkal ir konkurētspēja darba tirgū.

Daugavpils Universitātes profesore **Ilga Salīte** turpina diskusiju, komentējot līdzšinējo sadarbību ar UNESCO un stāstot par pieredzi starptautiskajā tīklojumā, kurā sadarbojas ar Toronto UNESCO katedru un profesoru Čārlzu Hopkinsu. Viņa akcentē, ka liela nozīme ir nevis svešai, bet pieredzei, ko esam guvuši paši: vai mēs redzam atsevišķas problēmas un elementus, aktivitātes, vai mēs analizējam procesus integrēti; vai mēs varam redzēt, kā esam ieintegrēti pasaulē kopumā. “Tas ir jautājums par koevolūciju – ir svarīgi nevis meklēt definīcijas, bet saprast būtību,” akcentē profesore.

## 5.

Sanāksmi noslēdz Izglītības un zinātnes ministre **Mārīte Seile**, uzsverot, ka izglītības sistēmas pārmaiņu projektos vienmēr jāspēj atbildēt uz jautājumu, kāds no tā būs labums skolēniem. Sabiedrība bez vīzijas ir strupceļā, bet līdztekus vīzijai ir vajadzīgs pārdomāts ieviešanas plāns. Ministre vēl veiksmi Pasaulē izglītības konferencē un informē, ka visi priekšlikumi tiks apkopoti sanāksmes protokolā un nosūtīti visām konsultatīvajā padomē iesaistītajām institūcijām.

Protokola pielikumi: <http://failiem.lv/u/fqoohwx>

Sanāksmi slēdz plkst. 16:00

Sanāksmes vadītāja:

Mārīte Seile

Protokolēja:

Ilze Dalbiņa